

Κύπρος 21ος αιώνας

Περί καινοτομίας και έρευνας / Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚυ)

Διαβάζω με μεγάλη προσοχή εδώ και αρκετό καιρό τα γραφόμενα στον Τύπο για το Ινστιτούτο Κύπρου.

Σε όλες τις περιπτώσεις και τώρα περισσότερο από ποτέ διερωτώμαι αν οι κατήγοροι, γνωρίζουν έστω και λίγα πράγματα για την έρευνα, τους ακαδημαϊκούς και τις ιδιοτυπίες τους.

Διερωτώμαι επίσης αν τεκμηριώνεται

Του
Δρα Ανδρέα Πίττα*

έστω και εκ του μακρόθεν οικειοποίηση πόρων κλπ.

Μιλούν όμως σίγουρα για σπατάλη πόρων και μάλιστα του Δημοσίου.

Επιτρέψτε μου να αποκλίνω για λίγο από το θέμα και να εισάξω την «Έρευνα και την Καινοτομία» - όχι σαν πανάκεια, αλλά ως τη μοναδική πιθανή λύση για την κυπριακή οικονομία του μέλλοντος.

Αλλά: Θέλουμε την έρευνα πραγματικά και αν ναι, τι εννοούμε και πόσα ξέρουμε γι' αυτή;

Υπάρχει μήπως η αντίληψη ότι έρευνα γίνεται χωρίς υποδομές, χωρίς λεφτά, χωρίς κρατική χορηγία, χωρίς ερευνητές και ατελείωτους χρόνους αναμονής;

Χρειάζεται όμως πραγματικά η Κύπρος την έρευνα και τη καινοτομία; Είναι η μόνη διέξοδος για να καλύτερέψουμε τη χαμένη ανταγωνιστικότητά μας;

Δεν θα σπαταλήσω ούτε μία αράδα ούτε θα παραβάλω επιχειρήματα για να απαντήσω καταφατικά: την έρευνα τη χρειαζόμα-

στε όχι μόνο γιατί είμαστε στον «πάτο» της Ευρώπης στον τομέα αυτό, όχι μόνο για να δημιουργήσουμε καινούργιες δουλειές, αλλά γιατί χωρίς την έρευνα η κυπριακή οικονομία θα φθίνει σταδιακά και δύσκολα θα την σώσουν όλοι οι υδρογονάνθρακες της Μεσογείου.

Αποφασίστηκε λοιπόν κάποια στιγμή να δημιουργηθεί το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚυ), και μάλιστα στη βάση ιδιωτικού δικαίου και όχι και πάλι στη βάση δημοσίου δικαίου (όπως π.χ. οι διάφοροι ημικρατικοί) για να δημιουργηθεί ένας Πυρήνας Έρευνας, και μάλιστα περιφερειακός. (Ετος Κυρίου 2005).

Να σημειώσω εδώ ότι ένα από τα πιο περιώνυμα κέντρα έρευνας, το σπουδαίο και μεγάλο MIT (Massachusetts Institute of Technology) είναι εδραιωμένο σε βάση ιδιωτικού δικαίου, αλλά τα έξοδά του καλύπτονται μέχρι σήμερα κατά 75% από το κράτος (ολόκληρα 740 εκατομμύρια μόνο για το 2010). (Προτρέπω τους δημοσιογράφους να ερευνήσουν τα λεγόμενα μου για την ακρίβειά τους).

Υστερα όμως από 157 χρόνια ύπαρξης το MIT μόνο π.χ. κατά την τελευταία δεκαετία με τις έρευνες και ανακαλύψεις του είναι υπεύθυνο για την έμμεση δημιουργία 500.000 καινούργιων θέσεων εργασίας στις ΗΠΑ.

Επίσης το κορυφαίο ευρωπαϊκό ίδρυμα «Max Planck», επίσης ιδιωτικού δικαίου, χρηματοδοτείται σε ακόμη μεγαλύτερο ποσοστό από το γερμανικό κράτος (ο Πρόεδρος του Καθηγητής Peter Gruss - και επίτροπος του ΙΚυ - θα δώσει ομιλία στο Ινστιτούτο Γκαίτε στη Λευκωσία στις 13 Ιανουαρίου, να ερωτηθεί περί τούτου).

Η έρευνα αγαπητοί φίλοι και εχθροί του ΙΚυ, παίρνει χρόνια για να αποδώσει.

Η Φινλανδία στη μεγάλη της κρίση του

1994 ξόδεψε και ξοδεύει σχεδόν 5% του ΑΕΠ στην έρευνα.

Οι καρποί αυτής της προσπάθειάς της μετά από σχεδόν 20 χρόνια την κατατάσσουν εκεί που είναι, δηλαδή μεταξύ των καλύτερων οικονομιών της ΕΕ.

Για την έρευνα ξοδεύονται φοβερά κονδύλια από την ΕΕ και αυτό έχει μια κοινή αιτία: η Ευρώπη δεν μπορεί να ανταγωνιστεί «φτηνές χώρες» (Ινδία, Κίνα) σε απλές τεχνολογίες, μπορεί μόνο με νέα προϊόντα, νέες υπηρεσίες, καινοτόμες ιδέες να δημιουργήσει δουλειές και κέρδη. (Παρεμπιπτόντως από αυτά τα κονδύλια το ΙΚυ έχει αντλήσει τα τελευταία 3 χρόνια περίπου 15 εκατομμύρια ευρώ).

Στήσαμε λοιπόν το Ινστιτούτο Κύπρου σε χρόνο ρεκόρ και τώρα είμαστε καθ' οδόν να το κλείσουμε!

Ήδη το συνεχώς επανερχόμενο σταύρωμα των κονδυλίων, ο αρνητικός τύπος, τα διάφορα «υπονοούμενα» έχουν τρέψει σε φυγή πολλούς αξιόλογους ερευνητές από το Ινστιτούτο! (10 άτομα τους τελευταίους 6 μήνες!)

Αν αναλογιστούμε ότι ανάμεσα στους ένθερμους υποστηρικτές του Ινστιτούτου εκτός των Προέδρων Γλ. Κληρίδη και Γ. Βασιλείου, υπήρξε ο μακαριστός Τάσος Παπαδόπουλος, του οποίου η οξυδέρκεια δεν νομίζω ότι αμφισβητείται από κανένα,

θα απορήσουμε γιατί ο νυν πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, ηγείται της «εκστρατείας» ενάντια στο ΙΚυ.

Το ΙΚυ θα έπρεπε να ερευνηθεί για το έργο που επιτέλεσε και επιτελεί. Αντί αυτού «δικάζεται» για διαδικασίες και ελέγχεται σύμφωνα με τα δημόσια ιδρύματα όπου τα πράγματα είναι εντελώς διαφορετικά.

Αλλά και πάλιν: ο καθηγητής Δρ. Κώστας Παπανικόλας – το μέλο της έριδος, με τον ηγεμονικό μισθό των €158,000, ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΤΟ ΙΚυ ΠΡΟΣΕΛΑΒΕ ΜΕ ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ και ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΛΑΒΩΝ και έχει προσληφθεί τον Σεπτέμβριο του 2007, ποιος είναι;

Ο Δρ. Κώστας Ν. Παπανικόλας έχει πτυχίο Φυσικού και Διδακτορικό Τίτλο από το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MIT). Εργάστηκε στην Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας της Γαλλίας (Saclay) και διετέλεσε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Ιλλινόις (ΗΠΑ) και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (Πυρηνική και Σωματιδιακή Φυσική). Υπηρέτησε ως μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας (Ελλάδας), Διευθυντής του Εργαστηρίου Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντής του Ινστιτούτου Επιταχυντικών Συστημάτων και Εφαρμογών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και του Πα-

νεπιστημίου Αθηνών, επισκέπτης καθηγητής του MIT, πρόεδρος του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΣΕΚΑΠ). Διετέλεσε πρόεδρος της Επιτροπής Επιλογής των μελών ΔΕΠ στη συγκρότηση του τμήματος Φυσικών Επιστημών (Φυσικής, Χημείας και Βιολογίας) κατά την ίδρυση του Πανεπιστημίου Κύπρου. Είναι αντιπρόεδρος του Κυπριακού Επιστημονικού Συμβουλίου και μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είναι ισόβιο και διακεκριμένο μέλος (fellow) της Αμερικάνικης Ένωσης Φυσικών, διάκριση που κατέχουν μόλις το 0.5% των καθηγητών Φυσικής των Πανεπιστημίων των ΗΠΑ. Τον Οκτώβριο του 2011 η Academia Europaea (Ευρωπαϊκή Ακαδημία Επιστημών), τον ανέδειξε σε τακτικό μέλος της και είναι ο πρώτος Κύπριος ακαδημαϊκός που δραστηριοποιείται στην Κύπρο στον οποίο αποδίδεται η τιμητική αυτή διάκριση.

Από τα λίγα που γνωρίζω €158,000 δεν είναι πολλά για έναν καταξιωμένο ερευνητή και καθηγητή για πενταετή θητεία, ο οποίος δεν προορίζεται να συνταξιοδοτηθεί από μας όπως άλλοι σε παρόμοιες θέσεις - (συνταξιοδοτούμε και αυτούς και μετά θάνατο τις συζύγους των κ.ο.κ.).

(Παραμφερώς: Ο Φιλελεύθερος της 24ης Δεκεμβρίου γράφει ότι ο Δρ Κ. Παπανικόλας έχει αυτοκίνητο παραλείποντας να πει ότι το αυτοκίνητο είναι ενοικιάσεως, Nissan 1400cc και κοστίζει €17.69 ευρώ την ημέρα με το ΦΠΑ και παραβλέπει ότι άλλοι αντίστοιχοι αξιωματούχοι έχουν πολυτελή αυτοκίνητα και οδηγό!)

Οι ερωτήσεις κατ' εμένα που θα έπρεπε να απασχολούν τους βουλευτές μας είναι κυρίως:

(α) Τι έργο επιτελείται από το ΙΚυ, είναι αντιπροσωπευτικό ενός Περιφερειακού Κέντρου Έρευνας;

Γι' αυτό θα μπορούσε να κληθούν ειδικοί να το αποτιμήσουν και όχι οι βουλευτές ή ο ημερήσιος Τύπος.

(β) Πώς κατόρθωσε να μαζέψει στην ασόμαντη, από άποψη έρευνας Κύπρο τόσα τρανταχτά ονόματα της επιστήμης και τόσο μεγάλα κονδύλια από τα ταμεία των Βρυξελλών;

(γ) Είναι ένας καλός η σπουδαίος ακαδημαϊκός, πάντοτε και ο καλύτερος διοικητικός; Ή πιο σωστά έχουν υποδειχθεί στο Δρα Παπανικόλα οι διαδικασίες μιας δημόσιας εταιρείας και δεν τις ακολούθησε;

(δ) Είναι τα ποσά που έχουν δοθεί στο ΙΚυ από το 2006 ως σήμερα

(€27,390,000 - σημαντικό μέρος του οποίου χρησιμοποιήθηκε για κτιριακή

υποδομή) από τα κρατικά ταμεία τόσο μεγάλη όσο άλλα που κατασπαταλήθηκαν άδικα των αδίκων αλλού π.χ. στη Ευροcyργία; (για να μην αναφέρω άλλους εν ζωή οργανισμούς - δημόσιους και μη - που χρωστούν τα «μαλλοκέφαλά» τους και όπου μόνο οι οφειλόμενες συντάξεις τους μπορεί να μας τινάξουν ούσσωμους στον αέρα).

Αν μπω στον πειρασμό να ρωτήσω π.χ. τους βουλευτές μας της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής με τι ποσά και επιδόματα αμειβόταν ο ελάχιστος προ της τελευταίας εκπνοής της Ευροcyργία παραιτηθείς εκτελεστικός πρόεδρος της και τι διπλώματα είχε για τη θέση, τι θα μου απαντούσαν;

Δεν θα ρωτήσω τίποτε άλλο για να μην προκληθεί αναταραχή στα «λιμνάζοντα» νερά της πρωτεύουσας.

Η παρεμβολή του φίλτατου μου κ. Νικόλα Παπαδόπουλου αν ήταν καλής θελήσεως πράξη και όχι αυτό που δυστυχώς φαίνεται να είναι, θα έπρεπε βασικά να γίνει προς τους Επιτρόπους του ΙΚυ και μάλιστα στην Εκτελεστική του Επιτροπή πρώτα. Είχε κάθε ευκαιρία γι' αυτό και να υποδείξει π.χ. ότι οι διαδικασίες που ακολουθούνται πρέπει να καλυτερέψουν επειδή το ΙΚυ λαμβάνει δημόσια στήριξη, βοηθώντας έτσι το Ίδρυμα.

Σίγουρα υπάρχουν παράπονα απολυθέντων, μη προσληφθέντων, ίσως και ορισμένων που εκ των έσω νιώθουν αδικημένοι για οποιονδήποτε λόγο, πραγματικό ή κατά φαντασία. Ίσως και αυτών που η αξιολόγησή τους ανέδειξε την αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις υψηλές απαιτήσεις του ΙΚυ.

Όπως γνωρίζετε καλά το ακαδημαϊκό περιβάλλον π.χ. του δικού μας Δημόσιου Πανεπιστημίου για να μην πάμε μακριά, βρίθεται από παράπονα και παραπονούμενους.

Μήπως όμως πίσω από όλη αυτή την ιστορία κρύβεται κάτι άλλο, κάποια άλλα «συμφέροντα» που εμείς μόνο υποψιαζόμαστε;

Και λίγα λόγια για τους αγαπητούς δημοσιογράφους: καλό θα ήταν όταν θέλετε να γίνεστε υπέρμαχοι ενός θέματος ή κατ' ακρίβεια μιας αντιδικίας και αυτό για οποιοδήποτε λόγο και αν ακόμα συνειδητά θέλετε να στηρίζετε κάποιο πολιτικό, θα πρέπει να πληροφορείτε σωστά και τεκμηριωμένα τους αναγνώστες σας και όχι βάζοντας υπονοούμενα και τίτλους που δεν συνάδουν με την πραγματικότητα (που είδατε π.χ. το φαγοπότι;). Όταν μιλάτε π.χ. για τα ταξίδια του 0.5 εκατομμυρίου ευρώ γνωρίζετε ότι αυτά ήταν όντως περιττά για τη δουλειά του Ινστιτούτου; Γνωρίζετε ότι ακόμη και ο πρόεδρος του (Κ.Ν. Παπανικόλας) δεν ταξιδεύει Business Class;

Γιατί δεν διερευνάτε την ουσία και δεν συγκρίνετε πριν γράψετε για να σπιλώσετε ένα ίδρυμα του επιστημονικού βεληνεκούς του ΙΚυ;

Γιατί κάποιοι δεν δημοσιεύσατε ολόκληρη την ανακοίνωση - απάντηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΙΚυ και την παρουσιάσατε αποσπασματικά; Είναι αυτό σωστό και δεοντολογικό; Θα θέλατε εσείς να κατηγορηθείτε για κάτι ερήμην σας; Θα ήταν δίκαιο και δημοκρατικό;

Επί του θέματος δηλώνω ότι είμαι στη διάθεση οποιουδήποτε πολιτικού ή δημοσιογράφου για ανοικτή συζήτηση στην τηλεόραση ή οπουδήποτε αλλού και μάλιστα χωρίς χαρτιά και βοηθήματα.

Αυτό που κάνατε κύριοι είναι βλαβερό και ζημιογόνο για την Κύπρο και για το επάγγελμά σας.

*** Εκ των νεότερων Επιτρόπων του ΙΚυ και υπερήφανος για αυτό**

